

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/38756,ul-Warskiego-Adolfa.html>
02.04.2026, 14:29

ul. Warskiego Adolfa

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Adolf Jerzy Warszawski, ps. „Warski” (1868-1937) – współzałożyciel i ideolog Komunistycznej Partii Robotniczej Polski.

Urodził się 20 kwietnia 1868 w Warszawie. Od 1886 r. był członkiem Międzynarodowej Socjalno-Rewolucyjnej Partii „Proletariat”, zwanej także I Proletariatem. W 1889 r. był współzałożycielem Związku Robotników Polskich. W l. 1891–1892 r. więziony, po zwolnieniu wyjechał do Paryża. W 1893 r. był współzałożycielem rewolucyjnej Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (SDKP, od 1900 r. – SDKPiL), zasiadał w jej władzach, współtworzył i redagował prasę partyjną. SDKPiL stała się wkrótce autonomiczną sekcją kierowaną przez Lenina Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Rosji (SDPRR). W l. 1906–1912 Warski był przedstawicielem SDKPiL w Komitecie Centralnym SDPRR. Był bliskim współpracownikiem R. Luksemburg i F. Dzierżyńskiego. Uczestniczył w rewolucji 1905 r. Redagował m.in. „Czerwony Sztandar”. Zwalczał niepodległościowe hasła programu PPS. W 1918 r. był współzałożycielem Komunistycznej Partii Robotniczej Polski oraz jednym z jej ideologów. W l. 1919–1924 był członkiem KC KPRP, tworząc we władzach partii wraz z M. Koszutką i M. Horwitzem tzw. Grupę „3W” (od pseudonimów Warski-Wera-Walecki). Przejściowo odsunięty od władz w partii, w l. 1925–1929 ponownie był członkiem Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Polski (KPP), a w l. 1928–1929 członkiem Biura Politycznego KC KPP. Był przywódcą partyjnej frakcji „większości”. W l. 1926–1929 był posłem na Sejm RP i przewodniczącym Komunistycznej Frakcji Poselskiej. Od 1922 r. pełnił funkcję redaktora komunistycznego „Nowego Przeglądu”. W r. 1929 został definitywnie odsunięty od kierownictwa KPP oraz odwołany przez Stalina do Moskwy. Tam pracował w stalinowskim Instytucie Marksa-Engelsa-Lenina. W ramach sowieckich czystek dokonywanych w łonie ruchu komunistycznego został Warski, jako działacz szczebla kierowniczego KPP (podejrzewanej przez Stalina o penetrację wywiadowczą ze strony polskiego kontrwywiadu) 12 lipca 1937 r. aresztowany, skazany na karę śmierci, a następnie rozstrzelany 21 sierpnia 1937 r.

(mkkrr)